

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-918

27.11.2019

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Twist om brannskadeoppgjør for hus selskapet mener er ervervet med ulovlige midler – utspring i ulovlig handling fra sikredes side?

Sikredes bolig brant ned én måned etter at forsikringen ble tegnet. Selskapet har avslått erstatning for skaden med henvisning til at sikrede ikke hadde gitt tilstrekkelige opplysninger til at selskapet kunne beregne sitt ansvar, jf. fal. § 8-1. Selskapet mente huset var ervervet med midler sikrede ikke hadde skaffet på lovlig vis slik at huset utgjorde en ulovlig interesse. Sikrede var uenig i dette og søkte om rettshjelpdekning for tvisten mot selskapet. Selskapet har avslått rettshjelpdekning med henvisning til at tvisten har utspring i en ulovlig handling fra sikredes side, hvilket er unntatt i vilkårene. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder selskapets avslag på rettshjelpdekning med henvisning til unntaket for twist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side.

Det fremgår av vilkårene at forsikringen ikke dekker:

Straffesak eller twist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side.

Det forsikrede huset brant 14.6.18, én måned etter at forsikringen var tegnet 14.5.18. Selskapet avsto utbetaling av erstatning for brannskaden 25.9.18 med henvisning til at sikrede ikke hadde gitt selskapet de opplysninger det trengte for å beregne sitt ansvar, jf. fal. § 8-1. Selskapet anså det som sannsynliggjort at sikrede ikke hadde kjøpt huset med "lovlig midler", slik at det var tegnet forsikring på en "ulovlig interesse", jf. NL 5-1-2, og at en erstatningsutbetaling derfor ville være i strid med hvitvaskingsbestemmelsene i straffeloven.

Selskapet har lagt til grunn at sikrede ikke har hatt verken lønnsinntekt eller støtte fra NAV de siste årene. Sikrede skal ha opplyst til selskapet at han har levd av oppsparte midler som var et resultat av pokergevinster fra private klubber i Oslo, samt utbytte fra privat utlån av penger. Selskapet skal ha fått opplyst av sikrede at huset ble betalt ved at sikrede satte inn kr 300 000 på sin konto i DNB som deretter ble overført til selger, samt at sikrede lånte kr 200 000 og kr 100 000 av henholdsvis sin bror og sin fetter som hver for seg overførte beløpene til selger. Lånene er ikke dokumentert. Sikrede skal ha opplyst at han ville tilbakebetale lånene når han selv fikk oppgjør for utlån han hadde gjort til andre. Sikrede har ikke oppgitt hvor mye penger han har utestående. DNB skal ha bedt om en forklaring på kontantinnskuddet på kr 300 000, og sikrede har forklart til selskapet at dette endte med at han ble sagt opp som kunde i banken grunnet fare for hvitvasking. Fra selskapets side ble det opplyst at sikrede ikke har villet gi selskapet samtykke til å innhente kontoutskrifter eller likningsopplysninger. Ved anmodning om nemndsbehandling har imidlertid sikredes advokat anført at denne opplysningen er feil; sikrede har gitt selskapet samtykke til at det

innhenter ligningsopplysninger og kontoopplysninger. Selskapet har ikke kommentert opplysningen fra sikredes advokat.

Sikredes advokat har opplyst at huskjøpet ble finansiert med lån fra hans bror og gjennom lånesystemet "Hui", et låneinstitutt advokaten har vist til at kommer fra Asia og er lovlig i Norge.

Sikrede har ifølge selskapet ikke villet oppgi hvor mye penger han har tjent på utlånsvirksomheten eller pokerspillingen. Inntektene fra poker og utlån er etter det opplyste ikke oppgitt til beskatning.

Sikrede var uenig i selskapets vurdering i brannskadesaken og søkte om rettshjelpdekning for tvisten mot selskapet. Selskapet har avslått sikredes krav om rettshjelpdekning med henvisning til unntaket for tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp for tvisten mot selskapet. Rettshjelpforsikringen er en selvstendig dekning i avtalen sikrede har med selskapet. Det er ikke anført at forsikringen er betalt med "ulovlige midler", og avtalen er gyldig og bindende mellom partene. I henhold til Forbrukerpolitisk handlingsplan pkt. 15 har selskapet forpliktet seg til ikke å avslå rettshjelpdekning i større skader som for eksempel ved brann ved berettiget mistanke om svik. Sikrede er uenig i at han har begått noen ulovlig handling.

Selskapet avviser ansvar for rettshjelp og anfører at tvisten har utspring i en ulovlig handling fra sikredes side i form av at pengene som er benyttet til kjøp av huset stammer fra ulovlige handlinger. Selskapets syn er i tråd med FinKN-2014-060. Punktet i forbrukerpolitisk handlingsplan som sikredes advokat har vist til benyttes kun i saker hvor det er mistanke om svik, hvilket ikke er tilfelle i denne saken. Selskapet reiser også problemstillingen om hvorvidt det ved dekning ville blitt ansett som medvirkning til hvitvasking.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sikredes utgifter til rettshjelp.

Sikrede viser til selskapenes forbrukerpolitiske handlingsplan. Dette er ikke et bindende vilkår i avtalen mellom sikrede og selskapet og har derfor ingen betydning i denne saken.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvsningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN-2017-408 og FinKN-2018-077.

Spørsmålet om det foreligger en ulovlig handling fra sikredes side er uklart og bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).